

Valoració de l'aprovació de la Directiva Marc de Residus

Victor Mitjans - Aliança Global per les Alternatives a la Incineració (GAIA)

El procés d'aprovació de la nova Directiva Marc de Residus (DMR) de la Unió Europea va acabar el 17 de juny de 2008 després de més de dos anys de debat. La proposta aprovada, és molt criticada des de les associacions ecologistes europees i està marcada per relacions de la relatora Jackson amb empreses de gestió de residus.

Antecedents

La directiva té el seu origen en la voluntat del comissari de medi ambient Stavros Dimas d'actualitzar i ordenar la legislació de residus europea. Des de 2005 s'ha estat debatent la nova normativa i el parlament va votar la nova proposta en primera lectura el febrer de 2007. La primera lectura del parlament incorporava aspectes interessants:

Un acord el Consell el juny de 2007 va rebutjar la proposta del Parlament tot demanant un enfocament més "flexible" amb la qual cosa es va haver de passar a una segona lectura. Després d'un acord a tres bandes entre la relatora de la Directiva Caroline Jackson, el Consell i el Comitè de medi ambient del Parlament es va arribar a un acord, que va ser aprovat finalment pel Parlament en segona lectura.

Els punts febles més importants de la Directiva són els següents:

- **La directiva representa una oportunitat perduda per lluitar contra el canvi climàtic**

La prevenció de residus i la promoció de la reutilització, el reciclatge i els programes de compostatge són les estratègies més ràpides, més barates i més eficaces per a combatre el canvi climàtic des de l'àmbit de la gestió de residus. Diversos estudis presentats aquest darrer any mostren que l'estalvi energètic de reduir i reciclar els residus és major que l'energia que se n'obté d'incinerar-los; d'altra banda, les incineradores emeten més CO₂ per MWh obtingut que les centrals tèrmiques de carbó, gasoil o gas natural; remar residus incrementa les emissions de gasos d'efecte hivernacle entre un 33% i un 160%.

- **La DMR mina la jerarquia de gestió dels residus**

Actualment la jerarquia de gestió dels residus -consistent en prevenció/reducció, reutilització, reciclatge, valorització energètica i disposició- és la regla general; sota la nova proposta, aquesta jerarquia esdevé un simple "ordre de prioritats" sense un fonament legal clar per a la seva aplicació i posa gairebé al mateix nivell la crema de residus amb recuperació d'energia al reciclatge. Les anàlisis de cicle de vida esdevindran un element clau per determinar el manteniment o no de la jerarquia però sense establir uns mínims criteris per uniformar aquesta metodologia.

- **La DMR no estableix cap objectiu de prevenció**

La prevenció de residus és el primer nivell de la jerarquia de gestió de residus tal i com va confirmar el Parlament Europeu el 13/02/07 votant a favor de l'estabilització dels nivells de producció de residu el 2012. En la nova DMR, però, es va retirar aquesta obligació per la pressió del Consell de ministres que no acceptava la possibilitat de veure's condemnats pel Tribunal de Justícia de les Comunitats si no assolien els objectius de prevenció. A canvi la Comissió haurà de presentar un estudi preliminar sobre generació i prevenció de residus el 2011 i un de definitiu el 2014 on es determinaran propostes d'objectius de prevenció i la seva aplicació "si es creu apropiat"; a més es demana als estats membres que, en un termini de cinc anys des de l'entrada en vigor de la Directiva, aprovin plans de prevenció de residus.

- **La DMR fixa uns objectius de reciclatge baixos i poc vinculants**

Malgrat que el Parlament europeu va proposar objectius vinculants de reciclatge pel 2020, la proposta aprovada no fixa cap objectiu de reciclatge pels residus municipals i industrials i fixa uns objectius no vinculants¹ i massa baixos per a residus de la construcció (un 70%) que molts països europeus ja assolixen ara. Pel que fa a residus municipals marca un objectiu a assolir el 2020 del reciclatge de forma conjunta del 50% pels residus de plàstic, vidre, paper i metall. Aquests materials suposen menys de la meitat del total de residus i a més, tots aquests materials ja tenen objectius fixats a través de la Directiva d'Envasos.

- **La DMR no fixa cap objectiu pels residus orgànics**

Els residus orgànics són la fracció més gran dels residus municipals i és fàcil d'identificar, recollir i recuperar. Si no es tracten adequadament produeixen grans quantitats de gasos d'efecte hivernacle; no obstant això, no s'ha fixat cap objectiu per a aquesta fracció, tot i que des del Parlament Europeu s'havia instat a fer-ho.

- **La DMR reclassifica la incineració com a "recuperació"**

Els *lobbies* de la incineració han reeixit a reclassificar les incineradores que compleixin una mínima eficiència com a operació de "recuperació de residus" en comptes d'una "operació de disposició o tractament finalista", de tal manera que tindran gairebé el mateix nivell jeràrquic que el reciclatge. Això durà a un augment de la incineració, especialment en els nous estats membres, que comportarà un augment d'emissions de gasos d'efecte hivernacle i més impactes sobre la salut i els ecosistemes.

Aquesta decisió, juntament amb el fet que alguns residus passaran a ser considerats com a subproductes, obrirà la porta a l'abocament en tercers països i a un augment dels riscos per la salut. Un exemple és la cendra dels processos d'incineració, que ara s'ha de tractar com un residu especial i que deixaria de considerar-se com a tal.

Podeu consultar el text provisional de la Directiva Marc de Residus a:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2008-0282+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>

Caroline Jackson forma part de la Junta Assessora d'una empresa de gestió de residus

L'Aliança Global per les Alternatives a la Incineració, (GAIA) ha descobert que a la declaració d'interessos financers de Jackson consta clara i obertament que ocupa un càrrec remunerat a l'empresa de gestió de residus, Shanks PLC, com a membre de la seva junta assessora mediambiental (1). Sembla clar que Jackson no ha declarat els seus interessos a les reunions d'aquests dos darrers anys sobre la DMR, infringint el punt 9.1 de les Regles de Procediment del Parlament Europeu. Ocupar un càrrec com aquest a Shanks comporta un clar biaix cap als posicionaments de la indústria de residus en el debat de la DMR. Aquest fet encara és més en l'informe anual de 2007 de Shanks PLC on s'agraeix a Jackson l'assessorament sobre la DMR (2). El recent vot de Jackson a favor de la reclassificació de la incineració, mostra el tipus de suport que Jackson ha estat donant a l'empresa.

Tot i que Shanks PLC tracta d'obrir-se camp en el reciclatge, té l'abocador de residus perillosos més gran d'Escòcia, i tenen una sèrie d'avisos de suspensió fets per l'Agència de Protecció Ambiental del Govern escocès l'any 2000 per incomplir la Llei Mediambiental de 1990. Greengairs és conegut com el conflicte mediambiental més gran d'Escòcia; el ministre de medi ambient escocès va visitar l'abocador el 2002: va demanar accions per donar "justícia ambiental" als municipis propers i prometia que s'aturaria. Shanks és coneguda a tot el Regne Unit per les seves propostes d'incineració i per que el seu treball amb el territori deia molt a desitjar.

1 No s'estableixen objectius vinculants si no que es diu que "els estats membres hauran de prendre les mesures apropiades per assolir els següents objectius"

Referències

- (1)<http://www.europarl.europa.eu/members/public/geoSearch/view.do?country=GB&partNumber=1&zone=South+West&language=EN&id=1370>
- (2)page 11,Para 6, Shanks Group plc , Safety, Health and Environment Report 2006/2007, web version. <http://www.shanks.co.uk/shanks/environment/?tn=3>
- (3)<http://news.bbc.co.uk/1/hi/scotland/4410434.stm>
- (4)<http://www.conservativeeurope.com/news/707/conservative-mep-attacks-senseless-eu-subsidy-to-environmental-ngo.aspx>

Enllaços recomanats:

(font <http://www.euractiv.com/en/environment/watered-waste-directive-gets-meps-green-light/article-173447?Ref=RSS>)

Unió Europea:

- Commission: [Environment: Commission welcomes EP vote on revision of waste directive](#) (17 June 2008)
- Commission: [Environment: Waste](#)
- European Parliament: [MEPs give green light for new EU waste legislation with binding 2020 targets](#) (17 June 2008)
- Committee of the Regions, Council of European Municipalities and Regions and European Economic and Social Committee: [Joint Statement Concerning the Waste Framework Directive](#).

Political Groups

- The Greens/European Free Alliance: [Waste directive: A wasted opportunity?](#) (17 June 2008)
- GUE/NGL [New waste law leaves a lot to be desired](#) (16 June 2008)
- The Socialist Group: [Council agrees with Socialist priorities on waste management](#) (17 June 2008)

Business & Industry

- BusinessEurope: [Position Paper on the Revision of the Waste Framework Directive](#). (4 February 2008)
- PlasticsEurope: [Plastics producers welcome agreement on EU Waste Framework Directive](#). (17 June 2008)

Industry Federations

- UEAPME: [Waste Directive compromise less than ideal for European SMEs](#). (17 June 2008)
- EuroCommerce: [Haste makes Waste](#) (18 June 2008)
- CEWEP: [European Parliament: The magic formula to divert waste from landfill – recycling targets and efficient Waste-to-Energy Plants](#) (17 June 2008)

NGOs

- Health Care Without Harm: [Appeal from the health and healthcare sector against the reclassification of incineration in the WFD](#) (11 June 2008)
- CEE Bankwatch Network: [Fuelling the Fire: European Investment Bank financing for the incineration industry](#). (June 2008)
- European Environmental Bureau and Friends of the Earth Europe: [EU waste policy not fit for future](#). (17 June 2008)
- RREUSE: [EU Waste framework directive: European Parliament agreed on the Council Common Position](#). (17 June 2008)